

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v pondeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 20.

Maribor, dne 15. februarja 1909.

Letnik I.

Nepoštenost nasprotnikov.

Od časa do časa se nam vendar zdi potrebno, da opozarjamo slovensko javnost, s kako nepoštenim orožjem se bori takozvana Narodna stranka in njeno časopisje proti naši stranki in našemu časopisju. Svoje somišljenike zastruplja z drzno lažjo, grdim obrekovanjem in podlim sumničanjem in jih na ta način fanatizira za sovražstvo proti vsemu, kar ni liberalno. To delovanje ima samo namen, vzdržati med strankami na Spodnjem Štajerskem globok prepad, kojega tudi pri najboljši volji ni mogoče preokročiti, samo da se par ljudij vzdrži na površju in pri kruhu. Častihlepje in kruhoborstvo je ustvarilo liberalno stranko in njeno časopisje, te dve sili jo tudi s pomočjo najpodlejših sredstev še vedno vzdržujeta.

Kdor se bori za kruh in čast, njemu sta ta dva predmeta ideala, vse drugo mu je le sredstvo. Za to pa tudi ne najdemo na delovanju liberalne stranke nič pozitivnega, ampak samo razdiranje, zabavljanje in psovanje. Liberalna stranka je tabor negativno delujočih ljudi, tabor političnih in narodnih grobokopov.

Gotovo nima za nepolitično narodno organizacijo na Štajerskem nihče toliko zaslug kakor naša Slovenska kršč.-soc. zveza. Pod svojim okriljem je zbrala že 109 narodnih društev, katerim daje smer in življenje. Nikdar nismo pričakovali priznanja za to delovanje od liberalne strani, ker vemo, da nima je smisla za posvetno delo med ljudstvom. Toda kaj reče slovenska javnost, če se številko za številko v liberalnih listih hujska proti nam, da ne gremo na roko narodnim društvom, da smo sūdmarkovci itd.? Vprašamo, ali je sploh kdo drugi še kaj storil proti sūdmarkinemu delovanju ob meji kakor naša nepolitična organizacija? Slovenska javnost naj torej sodi o takem nepoštenem obrekovanju liberalne stranke! Sami ne delajo, one pa, ki kaj delajo, blatijo!

Drug primer! Slovenska kmečka zveza kot stranka še dosedaj ni zavzela končnega stališča nasproti ljudskemu zavarovanju. Za to se je vedno čas! Pojasnjevala je ljudstvo načela zavarovanja in se borila za to, da bi država ne plačevala samo fabriškim delavcem, ampak da bi dobroto državnih prispevkov raztegnila tudi na kmečko prebivalstvo. Potem ko je izšel vladni načrt za ljudsko zavarovanje, je edino naše časopisje in naša stranka poučevala kmečko ljudstvo o vladnih nakanah. Ko je izšel vladni načrt, ga je v glavnih potezah priobčil dne 19. nov. 1908 „Slovenski Gospodar“ ter zapisal te-le besede:

„Tako govori vlada. Sedaj naj pove tudi ljudstvo svoje mnenje ter je naznani poslancem, da be zavarovanje prineslo tudi kmečkemu ljudstvu one dobrote, ki so mu potrebne na stare dni in v času onemoglosti.“

Ker je Kmečka zveza zanesla vest o vladinem načrtu glede ljudskega zavarovanja tudi med kmečko prebivalstvo, se je to začelo o tem predmetu razgovarjati in soditi. To je bil tudi namen našega poučevanja! Kmečko ljudstvo izraža torej svoje želje in nazore glede zavarovanja.

Toda v tem trenutku prihajajo liberalni politični capini in hočejo te kmečke želje in nazore izrabljati kot izraz ljudske nevolje proti nam. Ali je to pošteno? Ali ni to največja lumparija? Ne, ni največja, kajti prekosi še jo ta le nepoštenost. Čujte!

V državni zbor je prišla vladna predloga o ljudskem zavarovanju še le dne 26. nov. 1908. „Nar. List“ in „Narodni Dnevnik“ pa sta tako nesramna, da računajoč na nevednost svojih čitateljev pišeta v tem smislu, kakor da bi naši pristaši dr. Benkovič, dr. Verstovšek, dr. Korošec, Pišek, Roškar že pred novembrom govorili na podlagi tega vladnega načrta, a ljudstvu ne povedali cele njegove vsebine. Omenjeni gospodje pa so poučevali pravočasno naše ljudstvo le o načelih zavarovanja, da bi potem ljudstvo lažje presojovalo vladni načrt. Ali je še mogoče večje banditstvo v časnikarstvu kakor to?

Tretji primer! Redno delo v državnem zboru je zastavljalo 41 nujnih predlogov. Ako bi se morali vsi absolvirati, bi državni zbor do jeseni ne prišel do dnevnega reda. Ves ta čas bi poslanci pravzaprav zastoj dobivali dijete. Za to je bilo celo prav, da je Bienenrth zaključil državni zbor, ker je s tem pot do dnevnega reda prosta. Slovenski klub je bil tudi tega mnenja, da je zaključenje bilo pametno. Toda liberalnim poslancem je več za dijete nego za redno delo, vstled tega pa njihovo časnikarstvo bljuje ogenj in žveplo na nas in na Slovenski klub, ker je zaključenje odobril in baje s tem pokazal — da našim poslancem ni za delo! To je sicer tako drzno zavijanje, da moramo liberalnemu časopisju le čestitati, ako še najde vsaj enega backa, ki ne uvidi nepoštenosti svojega lista.

Dovolj je primerov! Našim čitateljem se odslej ne bo več zdelo čudno, ako se tudi med liberalci sami izraža večkrat mnenje, da si je treba obleči rokavice, kadar se čita „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List.“

nudba blaga, in čim večja je njegova množina, kakor je n. pr. v preteklem letu bilo pri sadju in je še sedaj pri vinu.

Cena pa raste, čim večje je število kupcev, čim več poželijo tistega blaga in čim v manjši množini je. Cena vsakega blaga pa more sploh rasti le toliko časa, dokler ne pride nad mejo, ki jo stavijo kupci; če bi, postavim, liter piva stal namesto 40 v — 2 K, bi kmalu popraševanje po pivu tako prenehalo, da bi se morale vse pivovarne zapreti.

Cena kakega blaga je tedaj tista denarna svota, ki jo dobim za menjavo svojega blaga. Zalibog, da ravno pri kmečkem blagu, posebno pri živini, ne odgovarja cena vedno istiniti vrednosti blaga.

Rekli smo, da denar, kot je dandanes, ni bil vedno v tej obliki kot menjalno sredstvo. V najstarejših časih sploh ljudje niso poznali denarja v naši obliki, posluževali so se za zamenjavo blaga drugih sredstev, tako so narodi, ki so se posebno z lovom pečali, rabili kože za denar. Zakaj pa kože? Ker drugega niso imeli, ker so si kože na lovu najlažje pridobivali, ker so jih za obleko rabili, saj zgodovina n. pr. pripoveduje, da so stari Nemei — Germani — bili le na pol oblečeni v surovih kožah, da so radi v miru polegali na medvedovih kožah, tam pijačevali, igrali, se topli in nove roparske napade tuhtali.

Ker so tedaj lovski narodi potrebovali kože za obleko in ker so jih tudi lahko za dalj časa shranjevali, lahko prenašali iz rok v roke, lažje kot kak drugi pridelek, zato so kože služile kot denar v zamenjavo blaga.

Stari pisatelji — Seneka — pripovedujejo, da so tudi v najstarejših časih Kartazani, Grki in Rimljani rabili kože kot novce, in na Ruskem so imeli celo do carja Petra Velikega posebno vrsto kož za de-

Politični pregled.

Nova vlada.

V soboto je cesar zaprisegel nove ministre in nato vsakega ministra vsprejel v posebni avdienci. Popoldne je imelo novo ministrstvo prvo sejo, kateri je predsedoval baron Bienenrth. Nova vlada se imenuje ministrstvo miru, vendar pa ima v svoji sredi, kakor smo že povdarjali, može, ki so najbolj strupeni nasprotniki slovenskega naroda. V osboah tega ministrstva ni nobenega jamstva, da bo parlament deloval. Groznja z razpustom državnega zbora je edino, s čemur more vlada poskusiti svojo srečo. Ta groznja bo morebiti kaj izdala pri nemških strankah, ki se imajo bati novih volitev, ne bo pa izdala pri strankah, katerih se ima vlada bati. — Povodom odstopa voditeljev posamičnih ministrstev je bil tajni svetnik in sekijski načelnik Adolf baron Jorkasch-Koch, ki stopi v trajen pokoj, odlikovan z redom železne krone prvega razreda, sekijski načelnik dr. Mataja, dr. vitez Holzknacht, Josip vitez Kanera in dr. Maks grof Wickenburg so dobili komturni križec Štefanovega reda, sekijski načelnik Josip Pop vitezvo in sekijski načelnik dr. Zenko pl. Forster baronstvo.

Štajerske deželnozborske volitve.

Poslanec Hagenhofer razpravlja v „Volksblattu“ o novih deželnozborskih volitvah: Deželni zbor je že dne 15. oktobra 1908 sklenil novo volilno postavo za deželni zbor. Po vsej pravici je bilo pričakovati, da se bodo nove volitve na podlagi novega volilnega reda vršile vsaj meseca marca. Marec se že bliža, volilni red pa ni niti sankcioniran. Vzrok tej zavlačitvi je, ker je vlada zahtevala nekatere spremembe v tekstu. Deželni zbor je pooblatil deželni odbor, da sme nebištvene spremembe sam izvršiti. Sklenilo se je izpremeniti nekatere stvari v par. 5, 7, 28, 51 in 61. Na vsak način je bila dolžnost vlade zahtevati eventualne izpremembe, še predno je bila postava sklenjena, saj je imela dovolj časa proučiti tozadevni načrt. Zelo kočljivo je namreč vprašanje, če je res nebištvena izprememba, ako se n. pr. par. 5 predrugači na ta način, da sedaj člani in namestniki trgovske in obrtne zbornice ne bodo tvorili vsak svojega volilnega zbora, kakor to predpisuje od deželnega zbora sklenjena postava, ampak samo pravi člani. Da bi se namestnikom proti sklepu vzela volilna pravica, to menda ni več nebištvena izprememba. Pa naj bo temu, kakor že hoče. Mi moramo od vlade zahtevati, da se čimpreje odloči, ali se bo volilo po starem

nar pri kupčevanju s pastirskimi in mongolskimi plemenimi. Se dandanes se rabi beseda koža za denar pri severnih Paplandcih.

Pastirski in poljedelski narodi pa so rabili za denar svojo živino, to nam dokazuje zgodovina in jezikoslovci. Lafinska beseda za denar je pecunia in ta pride od pecus — čreda; čim večjo čredo je kdo imel, tim večja je bila njegova pecunia, to je denar. Vrednost črede so šteli po številu glav, glava se imenuje po latinsko caput, tako da lahko skoraj za gotovo sklepamo, da današnja obče znana beseda kapital — glavnica izvira ravno od tod.

Tako tudi značijo ruski rublji v svojem prvotnem pomenu živino, kajti v sanskritu pomeni beseda rupa — živino.

Tako je bilo tudi pri naših pradedih — starih Slovanih, saj še sedaj mi njihovi potomci govorimo o živini kot blago in rečemo n. pr. ta ali oni ima lepo blago, si nakrmil blago, si napojil blago itd., in cenimo posestnike po tem, koliko glav imajo, namreč v hlevu, to je kmečki kapital. Če vprašamo, koliko reprov kdo ima v hlevu, je to že bolj novodobno.

Zito je bilo denar v prvi vrsti pri poljedelskih narodih, še sedaj plačujejo na Bolgarskem in v Bosni desetino z žitom.

Stari Slovani, marljivi poljedelci, so plačevali razun z žitom osobito s platnom, to je bila njih poglavitna, zdrava in lepa obleka, kakor je še dandanes pri južnih Slovanih. Spominjam se, kako je enkrat dokazoval prerano umrli učenjak jezikoslovec Oblak, da naša beseda plačati, hrvatsko platiti, pride ravno od platna, katero so stari Slovani v prvi vrsti rabili kot prometno sredstvo pri zamenjavi in pri kupovanju.

(Dalje prihodnjé.)

PODLISTEK.

Denar kot prometno sredstvo.

„Denar — sveta vladar“, pravi pregovor, in kdor ga ima, drži ga, ker je zelo polzek, zgine hitro spod prstov in iz žepa, okrogel je in kroži kaj hitro po svetu. Vsak človek ga ima rad, ali ga vsaj potrebuje pri kupovanju. Ze majhno dete pohlepno steguje ročico po svitlih, belih in modrih novcih, dasi še ne ve njihovega pomena, kajti vedno ga nese najprvo v usta, misleč, da je kaj užitnega, sladkega. Seveda posnema mnogo, mnogo odraslih majhne otroke, ki tudi denar le v usta nosijo, v obliki vinskih in pivskih kupic, cigaret in smodk, ali kateri si edino le glavo ubijajo s tem, katera jedila bi bila za nje najokusnejša in najfinejša.

Kakor je denar dandanes v kovinasti ali papirnati obliki, ni bil vedno tak. Denar kot tak je med ljudmi prostovoljno in obče sprejeto sredstvo za izmenjavanje blaga, da se primerja vrednost blaga, za plačevanje, kratko: rabi se pri kupovanju in prodavanju.

Kmet navadno ne potrebuje vseh svojih pridelkov za se in za svojo družino, mora iskati za nje kupca, mora dobiti denar v zamenjavo svojih pridelkov v hišo, da zadosti z istim drugim potrebam, n. pr. za obleko, obuvalo, davek, da si kaj prikupi itd.

Tisto denarno vrednost, ki jo dobiš za svoje blago, imenujemo ceno blaga. Govorimo, da se kako blago proda nad svojo ceno, ali v primerni ceni, ali pa pod ceno, to je koliko je v istini vredno. Kaj pa je merodajno za ceno kakega blaga? Cena pač, kakor je v obče znano, pada tem bolj, čim večja je po-

ali novem volilnem redu in pa da ukrene, da se bodo volitve vršile v kolikor mogoče kratkem času. Treba je, da smo v tem oziru na jasnem.

Grof Sternberg.

Kakor smo poročali, je bil zadnje dni grof Sternberg sprejet od cesarja med splošnimi avdiencami. Sternberg je prosil cesarja, da bi bil zopet reaktiviran kot dragonski nadporočnik. Takoj nato je pa imel Sternberg shod v svojem volilnem okraju, katerega se je udeležilo nad 500 zaupnih mož. Sternberg je poročal o svojem delovanju v državnem zboru in ob enem dal volilcem na razpolago svoj mandat. Zborovalci so enoglasno odobrili Sternbergovo politiko in ga pozvali, da naj še nadalje ostane njihov državni poslanec. Grof Sternberg je nato izjavil, da bo mandat obdržal. Ob tej priliki je Sternberg povdarjal velikodušnost našega cesarja, kateri mu je vse odpustil. Shod je nato sklenil, da se pošlje cesarju zahvalna adresa, podpisana od vseh občin Sternbergovega volilnega okraja.

Dogodki v Srbiji.

Kralj Peter dosedaj še ni sprejel demisije vojnega ministra Živkoviča. Ministrski svet je imel pod predsedstvom kralja sejo, v kateri se je bavil s položajem, ki je nastal vsled odstopa vojnega ministra. K seji so povabili tudi Živkoviča, pa ni prišel. Svoj odstop bo Živkovič preklical le tedaj, če se mu bo dalo zadostnih garancij, da bo dovoljen kredit, katerega je on zahteval za oboroženje. — Od druge strani se poroča, da bo Živkovič ostal. Staroradikalci so samo zato odrekli kredit, da bi prisilili Živkoviča, da bi potlačil preiskavo radi vojaške korupcije, v katero so zapleteni tudi staroradikalci. — Mobilizacija se nadaljuje v polnem obsegu. Posvetovanja Živkoviča s finančnim odsekom skupštine so ugodno uspeła in zato bo bržkone ostal Živkovič vojni minister. — V Belgradu so došle iz niške garnizije zelo vznemirljive vesti. Niški divizionar je obvestil vojno ministrstvo in kralja, da je oficirski zbor garnizije jako razburjen vsled odstopa vojnega ministra. Ako se demisija Živkoviča ne prepreči, grozi častniški zbor z vojaškim uporom.

Mladoturki proti Kiamil-paši. — Upor med častniki.

Nekateri listi so poročali, da se je izprememba v vodstvu notranjega in justičnega ministrstva izvršila le zato, ker se je nameravalo sultana odstaviti. Vendar so te vesti neosnovane. — Razburjenje v mladoturških krogih radi izpremembe v ministrstvu se še vedno ni poleglo. Mladoturki so zelo zamerili velikemu vezirju, ker se je udeležil banketa liberalne unije; boje se tudi, da ne bi v kabinetu pristaši liberalne unije imeli več moči, kot pa mladoturški komite. V zbornici se je osnovala odločna večina proti Kiamil-paši. — Listi ostro napadajo velikega vezirja, češ, da je ustavno življenje v Turčiji vsled njegovega absolutističnega nastopa v nevarnosti. Izpremembo v ministrstvu smatrajo za protustavno. — Kiamil-paša bo na interpelacijo radi ministrske izpremembe odgovoril, da on sedaj rabi večšega in odločnega vojnega ministra, ker je med častniki izbruhnil upor. Proti sultanu se je skovala zarota, v katero je zapleten tudi princ Sadder Eddin. Novemu mornariškemu ministru so častniki odpovedali pokorščino. Upor je bilo treba s silo zadušiti. Pomenljivo je, da je princ Sadder Eddin vodja liberalne ustavne stranke, katere se bori proti mladoturkom. Ta stranka bo najbrže vrgla velikega vezirja Kiamil-pašo in pa mladoturke.

Drobne politične vesti.

Mesto Rešt v Perziji se je po hudem boju proglasilo za neodvisno od Teherana. — Iz Damaske poročajo, da so Beduini med Maan in Tebukom razdrli železnico, ki vodi v Meko. — Angleški kralj in kraljica sta v petek odpotovala iz Berlina. — Ker je Bilinski postal finančni minister, je bil imenovan za guvernerja avstro-ogrške banke državni tajnik dr. Popovics. Ta ne sprejme mesto guvernerja toliko časa, dokler ne bo zajamčena skupnost banke. — V Moskvi je bila hišna preiskava pri 50 uradnikih in dobaviteljih za vojaško oskrbovališče. Izid preiskave je proti vsemu pričakovanju zelo obteževal za osumljence. — Španski kralj Alfonz je odpotoval v Villaviciosa, kjer se je sestal z portugalskim kraljem Manuelom. — V Anatoliji v Mali Aziji je nastala revolucija. Okoli 5000 ljudi je napadlo in zavzelo vladne pisarne. Povsodi vlada velika panika. — Na Švedskem je sprejet nov volilni red, in sicer za eno zbornico na podlagi splošne volilne pravice, za drugo zbornico pa na podlagi proportionalnega sistema. — Ravnatelj samostojne državno-monopolne uprave v Belgradu, Milosevič, je suspendiran.

Raznoterosti.

Narodni strankarji sami mislijo, da je dobro in koristno, ako se „Narodni Dnevnik“ malce potegne. Ta utis dobi človek, če bere razne novice v izvrstno informiranem celjskem dnevniku. Tudi novice v zadnjem „Nar. Listu“ in „Nar. Dnevniku“ iz Pišec bi je vsaki resnici v obraz. Dobroznani mož piše namreč, da so pri posojilnici v Pišecah zavozili klerikalci. Ali je Juro Veršec, stebler Narodne stranke, kle-

rikalec? Nadalje piše, da isti, ki so zavozili, snujejo novo posojilnico, akoravno je znano, da gg. Gerec, Podvinski, Gregorevčič, Srabočan itd. niso bili ne v načelstvu in ne v nadzorstvu stare posojilnice. Vest, da je liberalna zveza slov. zadrug spravila posojilnico v red, je pa že malo „predebela“. Gg. v Celju svetujemo, da se na okrožnem sodišču v Celju informirajo o vzornem delu liberalnih zadrugarjev. Ako pa želijo, govorili bomo jasneje, kar gotovo ne bo liberalnim zadrugarjem v Celju ljubo. Pustite pišečko zadevo pri miru, ker sicer se le blamirate vi, liberalci, trpela bo pa slovenska stvar.

Družba sv. Mohorja. Za letos ponuja družba svojim udom poleg navadnih šesterih knjig še sedmo knjigo, oziroma jo daje v zameno za molitvenik, ako kdo to želi. Sedma knjiga je najnovejši spis našega priljubljenega pisatelja dr. J. Vošnjaka in obsega jako zanimivo povest. Kar ta povest pripoveduje so resnični dogodki, ki so se vršili pred blizu 30 leti na Spodnjem Štajerskem. Borijo se tam pošteni rodoljubi za svojo čast in pravico z zagrizenimi in hudobnimi voditelji nemčurstva — pa ne samo za svojo pravico in čast, ampak tudi za pravice svojega naroda. Ta povest pripoveduje toraj tudi jako zanimive stvari iz naše domače zgodovine in nam slika vse težave, ki so bile premagati prvim našim voditeljem v boju za svete pravice slovenstva. Povest bo toraj zanimala vse rojake, ki jim bije srce za našega naroda svobodo in čast, še posebno pa Štajerske Slovence, med katerimi še živi nekaj mož, ki so bili priče narodnih bojev in narodnih zmag pred 30 leti. Sezimo toraj po tej knjigi, črpajte iz nje poznanje prve dobe slovenskega preporoda, pa tudi trdno prepričanje, da mora priti dan zmage tudi za nas. Počastimo pa tudi vrlega pisatelja, ki se poslavlja s tem spisom od svojih bralcev, v visokih letih pač, pa poln še mlačeniškega ognja za narod, za katerega je delal z besedo in peresom vse žive dni.

Ministrski predsednik Bienerth v Velenji — ali kako? Vsi liberalni listi pišejo, da je naš velenjski gospod poslanec Ježovnik dosegel za svoje volilce 100.000 K pri vladi. Mi tega ne moremo verjeti, ker je poslanec Ježovnik vedno doma. Ugibali smo že, če ni bil Bienerth sam obiskat Ježovnika v Velenju in ga vprašati, če vendar hoče kaj storiti za svoj okraj. Ježovnik neče iti na Dunaj, zato najbrže hodijo visoki gospodje iz vlade k njemu na dom v Velenje, da jim sporoča milostno svoje želje. Ko bi le gospod poslanec tudi nam Šaleščanom naznanil, kedaj se zbirajo pri njem tako visoke glave iz Dunaja, ki delijo na njegovo posredovanje tolike dobrote, sprejeli bi to gospodo z muziko in topiči. Kaj nas „fartabate“!

Podpredsednik državnega zbora Pogačnik se je mudil te dni v Mariboru.

Akademija za znanost na Dunaju je dovolila ravnatelju mariborske gimnazije Juliju Glowacki, 500 kron za znanstveno potovanje po Bolgariji.

SOMISLJENIKI, agitirajte za „Stražo“. Skrbite, da dobite s 1. marcem kar največ naročnikov. „Straža“ stane do konca leta 10 K. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike. Vsi na delo za razširjanje „Straže“. Če eden ne zmore cele naročnine, naj stopita dva ali trije skupaj.

Umrl je v soboto zjutraj ob 3/3. uri stavec Cirilove tiskarne gospod Jožef Kraljek v najlepši mladeniški dobi. Star je bil še-le 24 let. Pred tednom je bil še zdrav in vesel, a lotila se ga je huda pljučnica, ki ga je v par dneh umorila. Ranjki Kraljek — rodom Hrvat iz Varaždina — je bil navdušen Slovan. Pogreb je bil danes.

Južna železnica ima v St. Ilju poduradnika, ki sliši baje na ime Langer. Ta mož je zagrizen štampanin pristaš. Ko je danes pri jutranjem vlaku neka stranka protestirala proti temu, da je Langer na slovensko vprašanje odgovarjal nemški, se je ta možakar predrznil reči, da na šentiljski postaji nimamo pravice slovenski govoriti. To je že skrajna predrznost in nadutost tega vsenemškega uradnika. Odločno zahtevamo od južne železnice, da nastavi na slovenskih tleh slovenske uradnike. In St. Ilj leži še vedno na slovenskih tleh.

Štajersko.

Umrl je v Mariboru sodarski mojster F. Hadler v 45. letu svoje starosti.

Mariborski občinski svet je v svoji zadnji seji sprejel nujni predlog svetovalca J. Pirimerja, v katerem se pozivlja vlada, da čimprej prične z gradbo državnega mosta preko Drave. Županu se naroča, da naj v tej zadevi osebno intervenira pri merodajnih osebah na Dunaju. Sklenilo se je tudi naprositi poštno upravo, da vpelje ponočno telefonično službo.

Sklep prvega tečaja na mariborskih srednjih šolah. V soboto, dne 13. t. m. je bil sklep prvega tečaja na srednjih šolah. Ker je bil to prvi tečaj po novem učnem redu, je vsekakor zanimivo, zlasti radi tega, ker je marsikaj novega, česar stariši še ne poznajo. Spričevala nimajo več tiste vrednosti, kakor poprej; to so za prvi tečaj le nekaka obvestila za stariše, da vedo, kako sin napreduje. Sklepni račun pride še le v drugem tečaju. Tu se bode določilo, je-li

učenec dovolj zmožen, da stopi v višji razred ali ne. V obvestilih ni več označenega reda, je-li učenec prejel enojko, dvojko ali trojko. To določilo sploh tudi odpade koncem leta v spričevalu. Šolnino plačati bo moral vsaki dijak, ki ima v vedenju „entsprechend“, ali pa v kateremkoli predmetu „nezadostno“. Toliko v pojasnilo starišem, da vedo svoje sinove opominjati k resnejšemu uku, če ne zadoščajo dosedaj zahtevam kakega predmeta.

St. Ilj. Veselica kmetijskega bralnega društva, ki se je vršila včeraj popoldne v prostorih gospoda Zelzerja, je nepričakovano dobro uspeła. Zavedni St. Iljci so se je udeležili v obilnem številu, prihiteli pa so tudi gostje iz okolice, dobro zastopana je bila S. K. S. Z. iz Maribora in slovensko katoliško akademsko društvo „Zarja“ iz Gradca. Splošno se je pa obsojalo, da ni bilo niti enega „narodnjaka“ na veselici. Mariborski gospodje so šli raje tarčo streljat, kot pa v St. Ilj. Zopet lep dokaz, koliko smista imajo liberalci za narodno obrambno delo. Veselica se je začela s pozdravom g. župana Thalerja, ki se je v krasnih besedah zahvalil zbranim udeležencem za njihov mnogobrojen poset veselice slovenskega kmetijskega bralnega društva. Domači pevci in „Zarjani“ so oskrbeli petje, domača narodna godba pa je neutrudno igrala narodne skladbe. G. iur. Ogrizek, član „Zarje“ je porabil ugodno priliko, da je govoril zbranim St. Ilječanom in okoličanom o velikem pomenu St. Ilja — slovenskih Termopil proti požrešni in nenasitljivi protestantski Šudmarki. Srečolov je žalibog politična oblast prepovedala (!!!), vendar pa vsled tega zabava prav nič ni trpela. Ljudstvo je bilo veselo in navdušene slovenske pesmi so donele v tiho noč. Ta veselica je jasno dokazala, da narodno čustvo v slovenskih St. Iljih še ni zamrlo, čeprav jih Šudmarka polaga v grob. Pohvaliti moramo vrlega narodnega gostilničarja gospoda Zelzerja, ki je kaj lepo in okusno okrasil svojo hišo in vse prostore z zelenjem in slovenskimi trobojnicami. Postrežba je bila nad vse točna in skrbna, da lahko rečemo velikomestna. Omenjati moramo vrlega narodnega gosp. župana Franjo Thalerja, ki je veliko pripomogel k sijajnemu uspehu te veselice. Jako veliko zaslug za to veselico si je stekel tudi g. Žebot, vrli šentiljski bojevnik in organizator južnoštajerske mladine.

Svečina. Naš učitelj, pristaš Narodne stranke, F. Hauptman piše v „Narodnem Listu“: Kot posestnik sem postal član rajfajznovke, ker se njen čisti dobiček v zmislu pravil sme vporabljal le v gospodarske, nikdar pa ne v politične ali celo strankarske namene. — Vprašamo g. Hauptmana, ali mu je znano, zakaj se je ustanovila nemška posojilnica? Radi tega, da škoduje slovenski, a ne farovski posojilnici, katera ima v pravih isti namen, kakor nemška, a hoče zabraniti, da bi kmečko ljudstvo ob meji bilo odvisno od posili-Nemcev. Uradni jezik nemške posojilnice je „reindeutsch“, ker je treba slovensčino ob meji zatreti, kaj ne, g. narodni strankar? Voditelji te nepotrebne posojilnice so največji sovražniki Slovencev, kakor Menhardt (načelnik), katerega slavijo vsi nemški listi, ker daruje stavbišče za šolo v Zg. Kungoti pod pogojem, da bo učni jezik nemšk, Paskolo in drugi jednaki neprijatelji. A narodni strankar g. F. Hauptman se dobro počuti v taki družbi, mrzi mu le slovenska posojilnica. Živelo narodno-obrambno delo narodnih strankarjev ob meji! Upamo, da ga bo „Narodni Dnevnik“ še posebej pohvalil. Za Framom Svičina in tako naprej.

Sv. Marjeta na Dravskem polju. „Stajerčev“ dopisun v štev. 6 z dne 7. febr. t. l. naznanja, koliko napak, namreč nič več kakor 16, so ti šmentani klerikalci pri volitvi v občinski odbor dne 26. jan. t. l. v svojem delovanju napravili. Oh, ti ubožec, zakaj si pa tedaj v ugovoru, katerega nisi hotel sam podpisati, omenil samo 11 napak? In teh 11 napak nisi iskal na volišču, ampak pri Turku pri kozarou. No, te napake je tudi županstvo pošteno osmešilo, preden se je predložilo na višje mesto. Dopisun „Stajerca“ ne bi učakal ugovora, in ne bi našel napak, ker jih itak ni, ko ne bi zmagali ti preklicani „klerikalci“ tako sijajno. Pa pri čaši rujnega vina se najde vse. Kdor zna, pa zna. Voliti pač klerikalci znajo, in ti so vrli naši Prepoljci, nekaj Perničanov in Šmarječanov. Vsa čast njim! Ako Stajerčev dopisun želi, bodemo javnosti razkrili, kako zna on s svojo butico napake kovati. Sedaj pa le zopet piši v „Stajerca“, saj tvojih dopisov drugod itak ne sprejemajo.

Majšperg. Pred 14 dnevi je prišel Stefan Turk, hlapec iz Maribora, svojo v tukajšnji občini bivajočo mater obiskat. Po noči ga je na poti napadel Valentin Dvoršak, kmečki sin iz Medvece, brez vsakega vzroka in ga z ročico po glavi udaril in ga nevarno poškodoval.

Lačane. Dne 11. febr. je padel na tleh v Velkim Vavcu bivajoči dninar Anton Skerbinšek in si je zlomil desno roko. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Celje. Liberalna stranka je imela včeraj, dne 14. t. m. bojno posvetovanje. Poslanec Rohček je opisal situacijo v državnem zboru, kar je moralo biti zares zanimivo. Nazadnje se je sklenilo, prirejati v bližnji bodočnosti shode in hujskati proti Kmečki zvezi. Staro, liberalno delo!

Celje. V soboto dne 13. febr. so imeli dijaki obeh tukajšnjih gimnazij sklep 1. tečaja; Učni uspehi dijakov so nepovoljni. Na višji gimnaziji, kjer je okrog 300 dijakov, jih je padlo 80; na nižji (slovenski) gimnaziji, ki šteje okrog 150 dijakov, pa jih je

dobilo drugi red 28. Sploh se opaža, da dijaki v Celju od leta do leta nazadujejo, kar se tiče učnih uspehov. Kdo je temu kriv? V prvi vrsti pač dijaki sami. Mnogi izmed njih se pečajo z drugimi rečmi, le ne z učenjem. Pa tudi od merodajne strani se ne stori za dijake, kar bi se lahko storilo. Ako bi se tu in tam pogledalo, kje kdo stanuje, in vprašalo, s kom občuje, tedaj bi se marsikateri rešil nevarnosti, v katere zaide po družbah slabih tovarišev. Toda očetovske skrbi za dijake manjka pri nekaterih merodajnih faktorjih.

Gorica pri Račah. Pri našem slovenskem izobraževalnem društvu je od zadnjega zborovanja več deklet kot fantov. Fantje, to ne gre, nas mora biti več kot deklet. — Pristopite, fantje, kateri še niste zraven. Želimo si pa tudi telovadskega odseka. To bi nam dosti koristilo, to bi pri nas dobro uspevalo. Upamo, da ga tudi dobimo.

Marija Gradec pri Laškem. Januarja meseca so se vršile pri nas občinske volitve. Volitev se je udeležila tudi Narodna stranka in sicer v zvezi z Nemci in raznimi nezadovoljnimi. Zmagali so pristaši Slovenske kmečke zveze. Nemce grozno jezi, ker je sedanji občinski odbor kupil za svoj pisarno v Laškem hišo, katero so nameravali kupiti Nemci.

Sv. Trojica v Slov. gor. Poročila se je hčerka tukajšnjega poštarja in zagrizenega posilnemca Goloba, Ida Golob s Karlom Friedl, posestnikom in trgovcem v Stradnu.

Kapele pri Brežicah. Pretečeno sredo dne 10. svečana nas je presenečilo silbo gromenje topov. V Krškem se vadijo topničarji, a bodisi da je zimski zrak ali pa novi topovi krivi, poka pa že neznansko. Ravno tisti dan pa je prinesel še drugo presenečenje. Okoli 12 dopoldne je priplaval velik zrakoplov v smeri od Vidmega proti Klanjec-Krapina na Hrvaškem. Videlo se mu je, da zelo težko lavira po zraku, ker je bil tisti dan močan južni veter; zanimivo je tudi to, da so ga najpoprej zagledale domače kokoši in pure, ki so zelo iznenadene v zrak gledale in tisti čudni glas spuščale, kakor če se jastrebi bližajo. Plul je zelo visoko, čolniček se je sicer opazil, ne pa kakšna oseba. — Dobro srce ima pri nas nek dobrovoljček. Ko je v časopisih čital, koliko je na južnem Laškem vina, da ga ne prodavajo po litrih, marveč po času, ki ga pivec porabi pri pijači, se je ta dobra duša hotela zelo natančno podučiti, kako daleč je tje na Laško in koliko bi voznja stala, da bi jim šel pomagat vino pod streho spravljat. Sicer pa tudi ne bo doma od žejne umrl, kleti so še polne, Bog daj le dosti kupcev. Pridite!

Koroško.

Celovec. Predstave pri Trabesingerju ne bo. Nemški nacionalci — ki tako ljubijo Slovence — so z vsemogočimi sredstvi hujskali proti nameravani slovenski predstavi in gospi Trabesinger prisilili, da nam je odpovedala prostoro. „Štimce“ se o tej zadevi niso upale pisati, ker so bile prejšno soboto zaradi bojkotnega hujskanja zaplenjene, tem grše pa se je delalo osebno, da se nam je dvorana odpovedala v zadnjem času. O tem še spregovorimo.

Celovec. Na prodaj je hiša št. 3 na Kardinalskem trgu. Dražila se bo pri sodišču dne 12. sušca. Vredna je 32.500 K, najmanjša ponudba 16.200 K. — V četrtek je na trgu kranjskemu špeharju Aučiju iz Kranja ukradla par kil slanina neka delavka. Prej, da jo je mogel vjeti, zginila je v gnječi. — Umrl je oskrbnik Tomaž Frank; dne 12. t. m. je bil na Geričici pokopan.

Nevarno je zbolel na pljučnici in, kakor nam poročajo, tudi na sušici č. g. Rupert Rotter, župnik v Kotmarivasi. Priporoča se v molitev!

Borovlje. Za nemški otroški vrtec se pridno nabira. Zadnje „štimce“ objavljajo 9. izkaz darov. Nabralo se je zopet 816 K, od teh se je nabralo na slovenskih tleh 218 K; „bivši buršaki“ so nabrali 497 kron.

Pliberk. Učiteljsko društvo „Pliberk“ imelo je svoje zborovanje dne 3. t. m. Govorilo se je o odpravi tepenja otrok in o protireformaciji na Koroškem (protestantski učitelj Tilijan iz Meže). Naj bi bili ubogi, zapeljani reveži govorili rajši o odpravi ponemčevanja v slovenskih solah na Koroškem.

Trviž. V Celovcu je nastal komite iz višjih vojaških in civilnih dostojanstvenikov, na čelu jim dež. odbornik baron Ajhelburg-Labia, ki je sklenil napraviti nasproti našemu glavnemu kolodvoru na sečah pri Rutah, kjer je bila l. 1809. bitka med Francozi in Avstrijci, velik, dalekoviden spomenik. Na 6 m visoki podlagi bode stal kakor na straži avstrijski pešec iz francoskih časov. Spodaj pa bodeta iz brona orla avstrijski in francoski. Spomenik mislijo odkriti po kresu z velikimi slavnostmi na Trvižu, v Rablju ter v Naborjetu in na Predilu, kjer sta se ustavljala Francozom stotnika Hensel in Herman. Spomenik bode izdelal koroški kipar Jožef Kasin na Dunaju.

Trdo pred volitvami je razdelil obilno podporo gostinjskim društvom in to zlasti na Slovenskem, dež. odbor. Da so gasilna društva poglavito ustanovljena za ponemčevanje itak že vemo, vemo tudi, kako vplivajo proti nam Slovincem pri volitvah. Dobila so gasilna društva na slovenskih tleh in v slovenski interesni sferi ob jezikovni meji: Pliberk 500 K; Dravlj, St. Jop, Lednice, Šmajdalena (pri Belj.), Kočuha, St. Jurij na Vin. po 400 K, Smohor, Čojna, Kostaver. Pokrče po 300 K, Močilo, Brnica, Malošče,

Mlinare, Blatnigrad, Volovca (pri Cel.), Podvinje (pri Trgu), Žel. Kapla, Meža, Guštanj po 200 K. Razven teh je dobilo 15 društev v slovenski interesni sferi po 150 K, 25 društev po 100 K, vsa slovenska interesna sfera skupaj od razdeljenih 20.000 K: 10.800 kron, tedaj več nego polovico! Čudili bi se, kako je dež. odbor Slovincem naklonjen (za Nemce je preostalo samo 9200 K!), če bi ne poznali namenov celovške gospode.

Kranjsko.

Na turšičnem zrnu se je zadušil otrok zakonskih Palej v Sv. Petru na Krasu. Dali so mu v igračo turšična zrna, otrok je pa dal eno zrno v usta, katero mu je ušlo v grlo, da se je zadušil. Stariši, bodite previdni in ne dajte otrokom takih igračk!

Nemško gledališče v Ljubljani bo imelo sedaj samo tri predstave na teden. Deželni odbor je ugodil prošnji slovenskega gledališča, da bo to smelo igrati tudi ob sobotah in nedeljah. S tem je nemško gledališče tako oškodovano, da se ne bo moglo vzdrževati v Ljubljani in bo moralo prenehati.

Nova pošta se bo otvorila meseca februarja v Krmelju pri Krškem. Uradno ime novega urada bo Karmel Krmelj, in se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter bo služil tudi ob enem kot poštno hranilnična nabiralnica.

Pomiloščena sta bila od cesarja oba morilca Mihael Zupanc in Anton Seknej, katera sta bila obsojena na vešala. Pomiloščila sta se na 20letno težko ječo.

Pasja steklina vlada po novomeški okolici. Vjeli in pobili so že več sumljivih psov, pri katerih so našli sledove stekline. Od teh psov je bilo že mnogo oseb popadenih.

Korni poveljnik Potiorek je prispel te dni v Krško, da inšpicira strelne vaje vseh artilerijskih polkov, njemu podrejenega tretjega voja.

V Ljubljani so si ustanovili tam bivajoči Poljaki svoj kružok, h kateremu imajo pristop vsi prijatelji Poljakov.

Kranjske slovenske gimnazije. Na vseh slovenskih gimnazijah na Kranjskem so sklenili profesorski zbori, da imajo biti za naprej vsa šolska spričevala in letna poročila samoslovenska, da se uvede na vseh slovenskih gimnazijah slovensko uradovanje in da se ima razpravljati tudi na konferencah v izključno slovenskem jeziku. — Skrajni čas je, da se je enkrat prišlo do tega sklepa, da se da slovenskemu narodu njegove pravice. Zato pozdravljamo ta možati sklep profesorskih zborov kar najsrčneje.

Javno srečanje. Prostovoljno gasilno društvo v Stari Loki je dobilo dovoljenje javnega srečanja v dobrodelne namene. Društvo bo prodalo za javno srečanje 1000 srečk po 20 v; denarni in razni monopolni dobitki bodo izključeni.

Državno podpora je dovolilo ministrstvo za dograjenj vodovod v Dolu in Beličem vrhu. Ker so razmere izjemno slabe pri tem vodovodu, je ministrstvo dovolilo še naknadno podporo v znesku 164 K in pa 484 K, kateri doneski so se dotičnim občinam nakazali. Tudi je deželna vlada prispevala enake svote za vodovod.

Primerje.

Porotno sodišče v Trstu. Višje deželno sodišče za Primorje je določilo otvoritev porotnih obravnav pri deželnem sodišču v Trstu na 22. marca, 14. junija in 5. oktobra. Predsednikom porotnega sodišča je imenovan deželnosodni predsednik Josip Milovčič, njega namestnikom: deželnosodni podpredsednik dr. Anton Perišič in deželnosodni svetniki dr. F. Andrič, Ivan Clarič in Josip Minio.

Odslovitve delavcev. V ladjedelnici pri Sv. Roku pri Trstu so odslovili veliko število delavcev tehničnega oddelka, ker so ti zahtevali, da se odpusti predelavec Köhler, ki ni priljubljen pri delavcih. Ker jim vodstvo ni hotelo odstraniti Köhlerja, so delavci sklenili, da ne delajo toliko časa, dokler bo še Köhler predelavec pri njih. Iz tega vzroka je vodstvo odslovilo delavce.

V Trstu so našli pri kopanju za temelj neke hiše na cesti Pondares grob nekega rimskega patricija. Domnevajo, da je to grob rimskega patricija Sitta Cordo. Razkopavanje se vodi še dalje od ravnateljstva arheološkega muzeja.

Razgled po svetu.

Otvorenje panamskega kanala. „Daily Telegraph“ javlja, da se bode po poročilih nadinženirja Götalsla dokončal panamski kanal leta 1915 in oddal svetovnemu prometu.

Dar ruskega carja srbskemu kraljeviču Juriju. Car Nikolaj je podaril kraljeviču Juriju za njegovega bivanja v Petrogradu krasno trojko, katera je minoli teden prispela v Belgrad.

Kolera na Ruskem. V bližnji okolici Moskve razsaja kolera na zelo hud način. Opustošila je že mnogo vasi. Tako je v vasi Savserjce v enem dnevu pomrla cela rodbina seljaka Pivikova na kolero. Rodbina Pivikova je brojila dvanajst oseb.

Prijeti turški častniki. Bolgarske obmejne čete so prijele veliko število turških častnikov od generalnega in ženijskega štaba, kateri so preoblečeni kot meščani prekorali mejo, da se natančno informirajo o moči in položaju bolgarske vojske.

Prva slovenska knjigarna v Ameriki se je ustanovila v Clevelandu in ima tudi zvezo s Katoliško Bukvarno v Ljubljani.

Narodni dom v Ameriki. V Clevelandu nameravajo ondotni Slovenci zgraditi svoj Narodni dom. Tudi v mestu Collinwoodu mislijo postaviti Narodni dom.

Nov davek v Bolgariji. Bolgarsko sobranje je sklenilo sprejeti zakon, po katerem se vsak samec mora podvreči posebnemu davku. Vsak samec, ki je prekoračil 30. leto, bo moral plačevati 10 levov davka na leto, dokler se ne oženi. Bolgarija bo torej v Evropi prva država, katera v bodoče ne bo imela več ne starih samec in ne starih devic.

Konzul obdolžen vohunstva. V Lvovu so zaprli nekega Mončalovkega, ker ga sumijo, da je vohunil za Rusijo. V preiskavi se je prišlo na sled tudi ruskemu konzulu Pustoškinu, ker je zapleten v to afero. Preiskovalno sodišče ga je hotelo pustiti aretovati, kar je pa zabranil minister zunanjih zadev baron Aehrenthal. Od Rusije bo zahtevala Avstro-Ogrska takojšno odpoklicanje svojega konzula.

Mali vodni ropar. V tropičnih rekah južne Amerike se nahaja poldrugo ped dolga ribica, ki se imenuje Pirauhas. Zobe ima tako razvite in ostre, da jih rabijo Indijanci za svoje puščice. Ta mala riba je vsled svoje drzovitosti jako nevarna. Zivi navadno v tolpah in se v svoji požrešnosti bliskovito zapode v človeka in ga mahoma raztrgajo na koščke in požro. Ljudje se jih zelo boje, ker če človeka napadejo, ni pomoči.

Smrt je pozabila na občino Getnau v Svici (600 prebivalcev). Pri županu se je oglasil grobokop ter odpovedal službo, češ, da nima že od junija 1907, torej celih 19 mesecev, nobenega mrliča, brez katerih ne more živeti in raje službo odpove. Računal je na zimo, toda takrat je pa menda smrt preveč zeblo, da bi prišla v Getnau.

Največja veselica na ledu je bila gotovo na Bodenskem jezeru, katero je letos popolnoma zamrznjeno. Veselice se je udeležilo 15.000 ljudi. Res, veliko število, a na ledu so skoro zginili, ker na celem jezeru je prostora za vse prebivalce cele Evrope. Jezero zamrzne po narodni tradiciji vsakih 50 let, in je zadnjič zamrznilo leta 1880. Za primero naj se pomni, da imajo na Vrbskem jezeru, katero je približno 20 km dolgo in poldrug kilometer široko, dovolj prostora vsi prebivalci cele Avstrije.

Odrevenelost tilnika. V Plznju je obolel pred nekaj dnevi neki vojak domobranskega polka na odrevenelosti tilnika. Ukrenili so se vsi potrebni koraki, da se prepreči nadaljno razširjenje te jako nalezljive bolezni.

Odtrgan se je plaz zemlje v Puerto Limon v Costariki in podsul pod seboj veliko ljudi ter napravil veliko škode. Ponesrečilo se je pri tem tudi mnogo ljudi.

Denar v pepelu. V hotelu National v Krakovem je našel sluga v pepelu, ko je hotel ravno zakuriti peč, 48 komadov 4%nih obveznic državne rente po 1000 rubljev. Ravnatelj hotela je prijavil skrivnostno najdbo policiji. Ti državni papirji so bili najbrže ukradeni neki državnih banki v ruski Poljski.

Požar v poslaniškem poslopju. Poslopje nemškega poslaništva v Santiagu de Chile je popolnoma uničil požar. Pri požaru je ponesrečil poslaniški tajnik Beekert. Ogenj je uničil več važnih diplomatskih aktov.

Narodno gospodarstvo.

12.947 smrtnih obsodb v enem letu! Ruski socialrevolucionarni odbor javlja, da je bilo lani na Ruskem izrečenih in tudi izvršenih 12.947 smrtnih obsodb. Izmed justificiranih jih je bilo 4306 starih nad 30 let, 2601 nad 20 let, 4207 nad 15 let, ostali pa so bili vsi dečki pod 15 leti. Če so ti podatki zanesljivi, je veliko vprašanje.

Uvoz žita leta 1908. Prošlo leto se je pridelalo po celem svetu približno 920 milijonov hektolitrov pšenice, za 36 milijonov več kakor leta 1907. V Evropi se je pa pridelalo samo 15 milijonov, a v Ameriki 7 in pol milijonov hektolitrov pšenice; pšenične moke se je napravilo v Evropi za 15 milijonov kvintalov. V vsem primanjkuje v Evropi žita in ker tega ni, tudi moke pomanjkuje. Da pokrije Evropa svoje potrebe na žitu, ga mora uvesti od zunaj najmanj 140 mil. hektolitrov. V Zjedinjenih državah severoameriških je bila žetev jako dobra in bode gotovo Amerika lahko oddala en del svojega pridelka na žitu v pokritje primanjkljaja Evrope.

Vsi mlini na Ogrskem so sklenili omejiti svoje delovanje na tri dni v tednu, da preprečijo še daljno naraščanje izdelkov v skladiščih, ker je spečavanje moke in drugih izdelkov znatno upadlo.

Književnost in umetnost.

Cerkveni zaukaznik za lavantinsko škofijo. V tretji številki cerkvenega zaukaznika je izšel letošnji pastirski list. V prvem delu so našli najvažnejši cerkveni dogodki preteklega leta, v drugem delu je opisana proslava vladarjeve šestdesetletnice, v tretjem delu pa se opozarja, da slavimo letos petdesetletnico, odkar je bil prestavljen staročastiljivi škofijski sedež od Sv. Andraža v Izbodski dolini v Maribor.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Kupci se vabijo na dražbo 17. februarja t. l. pri okrajni sodnji v Celju, posestva Viranta v Zalcu. Hotel z kavarno, ledenica, skladišča hmelja, vsake vrste veliki hlevi, mnogo hmeljovih in drugih njiv in vrtov. 61

Gospodinja za kmetijo, pošena in pobožna, katera bi tudi otroke krščansko vzgojila, kakor tudi močen in zanesljiv hlapec se sprejmeta takoj pri Antonu Reicher, trgoec in gostilničar Sv. Barbara v Halozab. 60

Vsililnice (za umetno valenje piščetov) in druge perotinarske potrebščine izdeluje po ceni in priporoča Podružnica osrednje perotinarske zadruge Mengša Kranjsko Ceniki na zahtevo vsakemu zastoj. 57

Posestvo se takoj proda, arondirano, 108 oralov gozda, 48 oralov njiv in travnikov, 5 gospodarskih poslopj, 2 hiši. Cena nizka. Ponudbe na upravnitvo „Straže“ pod šifro: Lepo posestvo. 58

Učenca kakor tudi učenka z dobro šolsko izobrazbo iz boljše hiše sprejme v trgovino mesnega blaga Adolf Eichberger, trgovec Slivnica pri Sv. Juriju ob juž. žel. 52

Vila ali lepa hiša z vinogradom, sadonosnikom se išče blizu Maribora tudi v mestu. Cena do 24.000 K. Dopisi na upravnitvo. 59

Posestvo z lepim sadonosnikom, 3 orale zemljišča, 10 minut od države ceste se proda jako ceno za 2400 K. Več se izve Poste restante „G. O. št. 100“ Frankolovo Vojnik. 51

Učenec, sin poštenih starišev, se sprejme, po doverjenju ljudske šole takoj v trgovino z mešanim blagom pri Ivanu Traun-u, Ptujška gora pri Ptuj. 50

Učenec, ki ima veselje do trgovine se takoj sprejme. Več pove trgovina v Mariboru Tržaška cesta št. 7. 54

Cerkveni slikar

Peter Marković
akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem atelijaju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobe. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpreprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

Obrtni zadrugi mizarских mojstrov v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Marija Vezjak, Maribor

Šolske ulice št. 4.
Izdelovanje pletenin na stroju in sicer: nogavice, bluže, jopiče itd.
Vsa v svojo stroko spadajoča dela po nizkih cenah. 36

Svečar in medicar Jožef Dufek, MARIBOR

Viktringhofova ul. 30
priporoča prečastiti duhovščini veliko zalogo lastno izdelanih voščenih sveč. 20

Proda

se enovprežen in dvovprežen voz, eden že nov in eden že rabljen. Sprejme se tudi zamenja. Popravila se izvršujejo točno in jako poceni pri

Franc Felek
sedlar in barvar
Mariboru, Angasse štov. 2.

Stampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Možne orgje s tremi registri v manuilo in enim registrom v se dalu, pripravne za majhno cerkev ali kapelico. se po ceni prodajo pri Jož. Brandel, izdelovalcu orgelj v Mariboru. 48

Hotel Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tuje 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : :

se priporoča za obilni obisk.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor, Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, 10
priporoča svojo bogato zalogo, zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča dela. : : 53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Narodni dom Slov. Gradec

Dovoljsem si slavnemu občinstvu najljubdeje javiti, da sem s 1. februarjem t. l. prevzel

gostilno v Narodnem domu v Slov. Gradcu.

Imam jako dobra, mnogovrstna štajerska vina, ameriške in stare trte na razpolago. Topla in mrzla jedila so vedno na izbero. — Cene kulantne, postrežba točna. — Prosim, da me cenjeno občinstvo izvoli počastiti z obilnim S spoštovanjem

Anton Vilčnik.

Restavracija Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne. Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tuje.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za n r čila različnih moštance, kelihov, ciborij v, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Slikar in pleskar Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po naj izjih cenah.

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

: : Postrežba čista, točna in solidna.

Izdelujem tudi lasulje in kupnj-m laso

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Šolska ulica 2.

55